

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A L'EDUCACIÓ (EDUCACIÓ)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 23 de setembre de 2024, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava que, després que el Consorci d'Educació de Barcelona assignés al seu fill una plaça escolar al centre concertat amb el programa "Motxilles escolars" (Pla de xoc), aquesta escola li va notificar el passat juny (per al curs 24-25) que la beca no incloïa alguns costos (dispositiu iPad, uniforme escolar, colònies).

Amb l'ajuda de serveis socials es va intentar trobar una solució o alternativa amb l'escola per tal que el menor pogués disposar del material necessari i no han pogut arribar a un acord.

La escola li especificava que "l'Ipad no es pot comprar fora del nostre proveïdor, i malauradament l'escola no té servei de préstec. Si finalment no el pot comprar, podrà seguir les classes com la resta amb el material imprès que li facilitin els profes, i és clar, tindrà les llicències per fer la mateixa feina i estudiar a casa amb el dispositiu que tingui.

Pel que fa a la roba esportiva, pot venir amb qualsevol altra equipació que ja tingui".

Considera que això és una situació de desigualtat greu per al seu fill i en aquest sentit reclama que disposi d'una plaça a l'escola pública. Aquesta queixa s'ha dirigit al Consorci d'Educació de Barcelona.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Consorci d'Educació**

de Barcelona per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 7 d'octubre de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 20 de novembre de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada.

CONSIDERACIONS

1.- Antecedents sobre la gratuïtat de l'escolaritat de l'alumnat amb necessitats educatives específiques (NEE B)

Aquesta Sindicatura ja va emetre un pronunciament en data 22 d'abril de 2024 en referència amb l'aplicació del programa "Motxilles escolars" —que es va establir l'any 2022-2023 per tal millorar la segregació escolar— i com havia afectat la unificació d'aquest nou programa al Pla de xoc contra la segregació i per a la igualtat d'oportunitats i l'èxit educatiu que ja disposava la ciutat de Barcelona de des de l'any 2019.

https://www.sindicaturabarcelona.cat/wp-content/uploads/202404_Dret-educacio_infant-amb-NEE-que-no-ha-rebut-material-escolar.pdf

Aquesta Sindicatura entenia que igualar en un mateix mòdul de compensació l'alumnat del Pla de xoc i del programa "Motxilles escolars" sense incloure els equipaments informàtics ni les sortides amb pernoctació, conceptes que sí que cobria el Pla de xoc de la ciutat de Barcelona, que havia estat pioner a l'hora de treballar per la distribució equilibrada de l'alumnat, suposava un perjudici i un retrocés.

Concretament en l'àmbit educatiu, **l'impacte de les desigualtats socials en qüestions com la bretxa digital** (que va més enllà del fet de no disposar d'equips) afecta la capacitat de desenvolupar competències digitals i avançar en l'aprenentatge dels continguts curriculars de l'alumnat.

D'altra banda, el lleure educatiu és un àmbit bàsic per als infants i adolescents a l'hora d'accedir a oportunitats educatives fonamentals per al seu desenvolupament, i garantir que l'alumnat participi en totes les sortides que l'escola organitza és un element essencial per a la inclusió social de l'alumnat amb una distribució equilibrada. Actualment, les colònies sí que queden cobertes en les escoles públiques, però no per a l'alumnat que assisteix a una escola concertada, fet que és una discriminació per a l'alumnat NEE B que assisteix a la concertada.

Per aquest motiu, aquesta Sindicatura recomanava trobar una solució a aquest problema perquè tot l'alumnat NEE B de la ciutat de Barcelona, amb independència de si assisteix a una escola pública o a una escola concertada, tingui la gratuïtat total i real de la seva escolaritat.

2.- Resposta facilitada pel Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) a la queixa de la ciutadana sobre el pagament de la tauleta

Davant la qüestió plantejada per la ciutadana, el CEB informa que en data 22 d'octubre de 2024 va respondre-li per escrit. En la resposta, el CEB exposava que les mesures per a la igualtat d'oportunitats i distribució equilibrada de l'alumnat, així com el suport econòmic al centre educatiu per garantir l'escolarització gratuïta, estan emmarcats en el Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya.

En data 18 de juny de 2024 es va publicar la Resolució del Consorci d'Educació de Barcelona relativa a les mesures de desplegament del Pla de xoc contra la segregació i per a la igualtat d'oportunitats i èxit educatiu, així com la implementació de les mesures per a la igualtat d'oportunitats ("Motxilles escolars") del Departament d'Educació, per al curs 2024-2025, a la ciutat de Barcelona.

Els nivells educatius d'I3, I4, I5, ESO1, ESO2 i ESO3 dels centres concertats (curs 2024-2025) estan regulats directament pel Departament d'Educació i Formació Professional (Llei 2/2023, de 16 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2023), i s'hi estableix un mòdul específic d'igualtat d'oportunitats al concert econòmic.

El Pla de xoc contra la segregació i per a la igualtat d'oportunitats i èxit educatiu es va començar a desplegar a la ciutat de Barcelona l'any 2019, i ja fa sis cursos escolars que està en marxa. Les mesures del Departament d'Educació i Formació Professional (igualtat d'oportunitats, "Motxilles escolars") es van començar a implementar el curs 2022-23 en l'àmbit de Catalunya.

Els beneficis per a l'alumnat que té reconegudes necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques són els següents:

Per a les escoles concertades: les activitats complementàries, els llibres de text, el material escolar i les activitats curriculars.

A l'alumnat NESE B beneficiari de les mesures (Pla de xoc i programa "Motxilles escolars") no se li podrà demanar cap aportació econòmica en concepte d'activitats complementàries, llibres de text, material escolar i activitats curriculars.

Per tant, es garanteix l'escolarització i la participació de l'alumnat en les activitats i els serveis organitzats i prestats pels centres concertats adreçats a tot l'alumnat, en activitats en l'horari i calendari lectiu, sense cap aportació econòmica per part de les famílies.

A hores d'ara, els únics conceptes que no estan inclosos en les mesures de suport a l'escolarització (Pla de xoc i "Motxilles escolars") **als centres concertats són:**

- Sortides amb pernoctació (colònies i similars).
- Maquinari o dispositius informàtics (sí que estan inclosos els materials i serveis informàtics).

Així doncs, en la resposta facilitada a la ciutadana se la informa de quins conceptes entren dins del suport a l'escolaritat del seu fill en la condició de NEE B que assisteix a una escola concertada.

Cal dir, però, que aquests conceptes són diferents per a l'escola pública: tot el que inclogui material didàctic i fungible necessari per a l'escolaritat de l'alumnat, incloent-hi llicències digitals (o similar), bata o uniforme (inclou roba esportiva del centre educatiu), sortides i colònies. A aquest alumne, en la seva condició de NEE B, se li va assignar una plaça en una escola concertada seguint criteris per rebre una escolarització equilibra i, com exposa la seva mare a la queixa, no va tenir l'oportunitat d'escollir una escola.

Per altra banda, aquesta Sindicatura vol remarcar que el projecte educatiu del centre concertat al qual assisteix **té com a un dels eixos centrals l'estratègia digital**. Aquest eix es concreta en tot un seguit de línies d'actuació que es posen en pràctica en tots els àmbits del centre. L'objectiu és que **es promogui el desenvolupament de la competència digital de l'alumnat** i dels docents i preparar-los per afrontar els reptes de la societat digital actual.

Concretament, el projecte educatiu fa èmfasi en les seves pràctiques innovadores relacionades amb la tecnologia digital com:

- **Integració de la tecnologia a l'aula:** l'escola fomenta l'ús de dispositius digitals com a eines d'aprenentatge en les diverses àrees curriculars. Es promou l'ús de tauletes i ordinadors portàtils perquè els estudiants puguin accedir a recursos en línia, fer investigacions, crear projectes multimèdia i col·laborar amb els seus companys mitjançant eines i plataformes digitals.
- **Desenvolupament de la competència digital:** l'escola posa un fort èmfasi en el desenvolupament de la competència digital tant per als estudiants com per als docents. Es fan formacions i tallers regulars per millorar les habilitats i els coneixements tecnològics dels estudiants, incloent-hi l'ús segur i responsable de la tecnologia.

L'alumnat de 1r d'ESO disposa d'una assignatura específicament dedicada al desenvolupament d'aquesta habilitat.

- **Gestió de dispositius digitals:** Trenquellon disposa d'un sistema de gestió de dispositius digitals que facilita la distribució, el seguiment i el manteniment dels equips tecnològics. A secundària, **cada estudiant de 1r i 2n d'ESO disposa d'un dispositiu assignat, una tauleta Apple**, que utilitza tant a l'escola com a casa.

Així doncs, aquest alumnat NEE B, en els cursos en els quals cal disposar d'una tauleta Apple i no es té, difícilment pot assolir els objectius i les competències i, per tant, no pot aprofitar la metodologia educativa d'aquest centre ni gaudir-ne, cosa que afecta la seva integració en el centre. Alhora suposa una vulneració dels principis rectors del sistema educatiu que recull l'article 2 de la Llei 12/2009, d'educació, com la universalitat i l'equitat com a garantia d'igualtat d'oportunitats i la integració de tots els col·lectius, la inclusió escolar i la cohesió social.

Aquesta Sindicatura donarà trasllat d'aquesta resolució al Síndic de Greuges de Catalunya encarregat del seguiment, la coordinació i l'avaluació del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya de l'any 2019 i de les mesures per al seu desenvolupament.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Consorci d'Educació és insuficient per garantir el dret a l'educació.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Consorci d'Educació de Barcelona** que disposi de les mesures necessàries perquè l'alumnat NEE B tingui accés al projecte educatiu d'aquesta escola en condicions d'igualtat que la resta.
- **Donar trasllat d'aquesta resolució a la Sindicatura de Greuges de Catalunya** a fi que en conegui el contingut.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.